

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ

Щомісячне опитування бізнесу України
Гаряча тема місяця – «Корупція»

Грудень 2023 року
Випуск #3
(опитування 30.11-09.12 2023р.)

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Торгово-промислової палати України.

Випуск #3 | Грудень 2023



- Загальний індекс Барометру бізнесу в грудні 2023 року склав **44,4↓**, що на 0,9 пункти нижче, ніж у листопаді 2023 року та на 0,3 пункти нижче ніж, у жовтні 2023 року.
- Зафіксовано загальну тенденцію падіння Барометру бізнесу експортерів - індекс **43,0↓**, що на 5,5 пункти нижче, ніж у листопаді 2023 року та на 2,0 пункти нижче ніж, у жовтні 2023 року.
- В останньому місяці 2023 року сектори будівництва та послуг очікують на покращення умов ведення бізнесу - індекси Барометру секторів становлять **46,3↑** та **48,0↑** (зі змінами +3,4 та +2,5 пунктів у порівнянні з листопадом 2023 року відповідно).
- Негативно оцінюють очікувані зміни у грудні 2023 року керівники підприємств та підприємці сектору виробництва та торгівлі. Індекс Барометру сектору виробництва склав **42,6↓**, що на 3,0 пункти нижче, ніж у листопаді 2023 року; Індекс Барометру сектору торгівлі – **42,7↓** зі 1,4 пунктами падіння.
- Гаряча тема місяця «Корупція» підтверджує важливість антикорупційних реформ в країні та заходів зі зменшення рівня корупції. Найбільш корумпованими установами були названі суди та митниця (на думку 31% учасників опитування відповідно). Державні місцеві адміністрації визначили як найбільш корумповані органи 17% респондентів.

Значення Барометру бізнесу 50 вказує на відсутність змін в очікуваннях. Вище 50 – бізнес очікує покращення економічних тенденцій у порівнянні з попереднім місяцем; нижче 50 – вказує на негативні очікування щодо змін порівняно з попереднім місяцем.

За світовою практикою при сприятливих умовах бізнес-середовища значення індексу складає 60+.



44,4 ↓ -0,9

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ
ЗАГАЛЬНИЙ



ВИРОБНИЦТВО

42,6 ↓ -3,0



БУДІВНИЦТВО

46,3 ↑ +3,4



ПОСЛУГИ

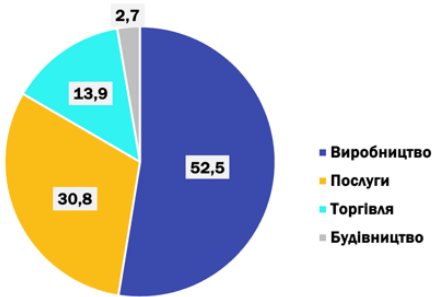
48,0 ↑ +2,5



ТОРГІВЛЯ

42,7 ↓ -1,4

Розподіл респондентів за секторами,
у відсотках



Кількість респондентів
(верифікованих ТПП України)

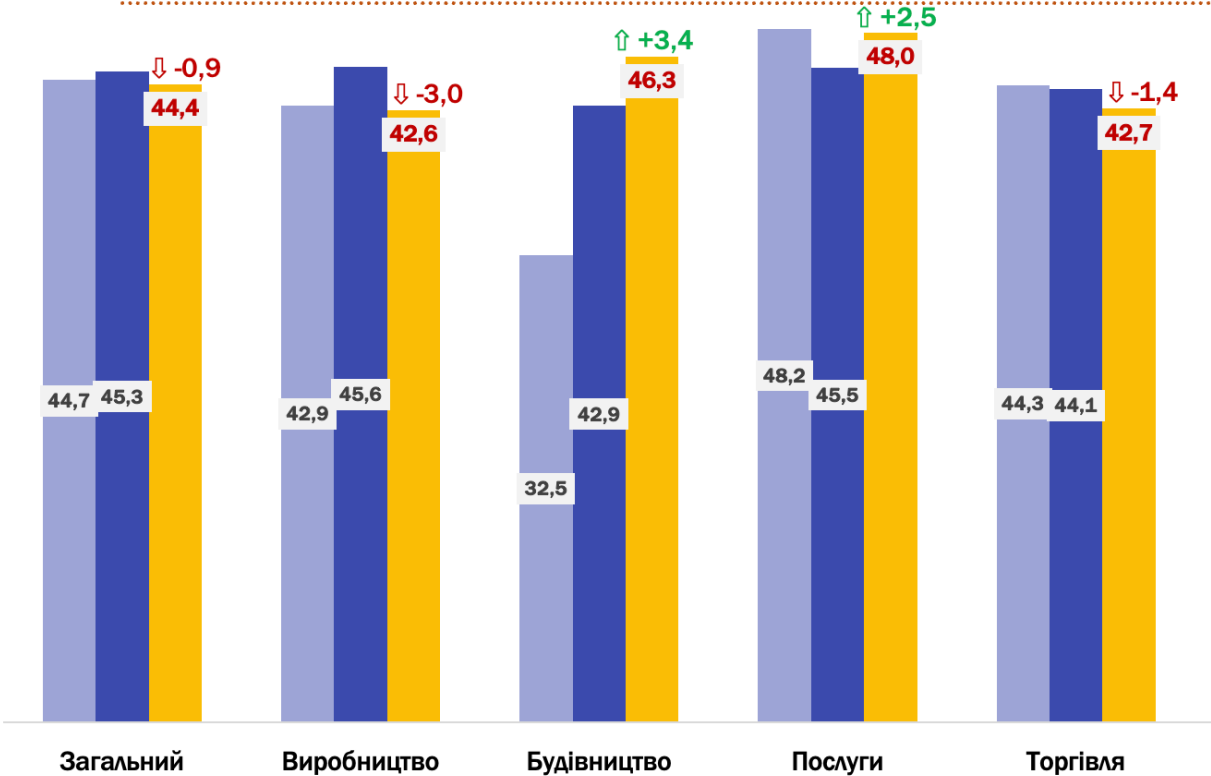
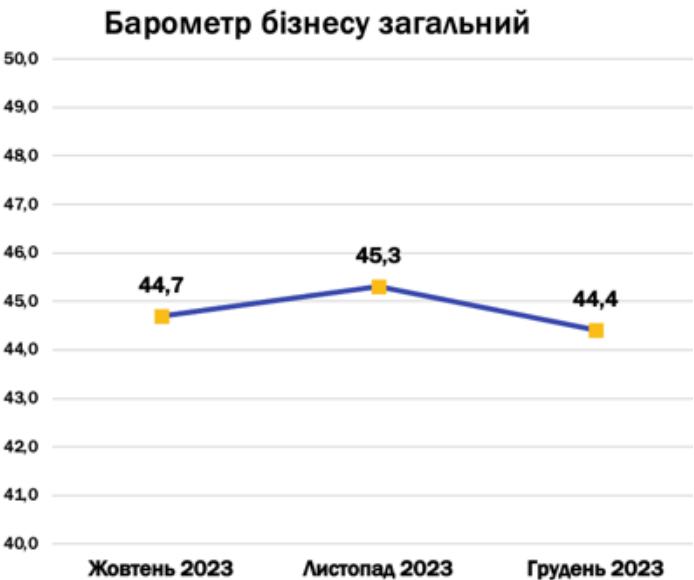
215 листопад 295 грудень



44,4 ↓ -0,9

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ ЗАГАЛЬНИЙ

Індекси Барометру бізнесу за секторами
у грудні 2023 року в порівнянні з листопадом 2023 року

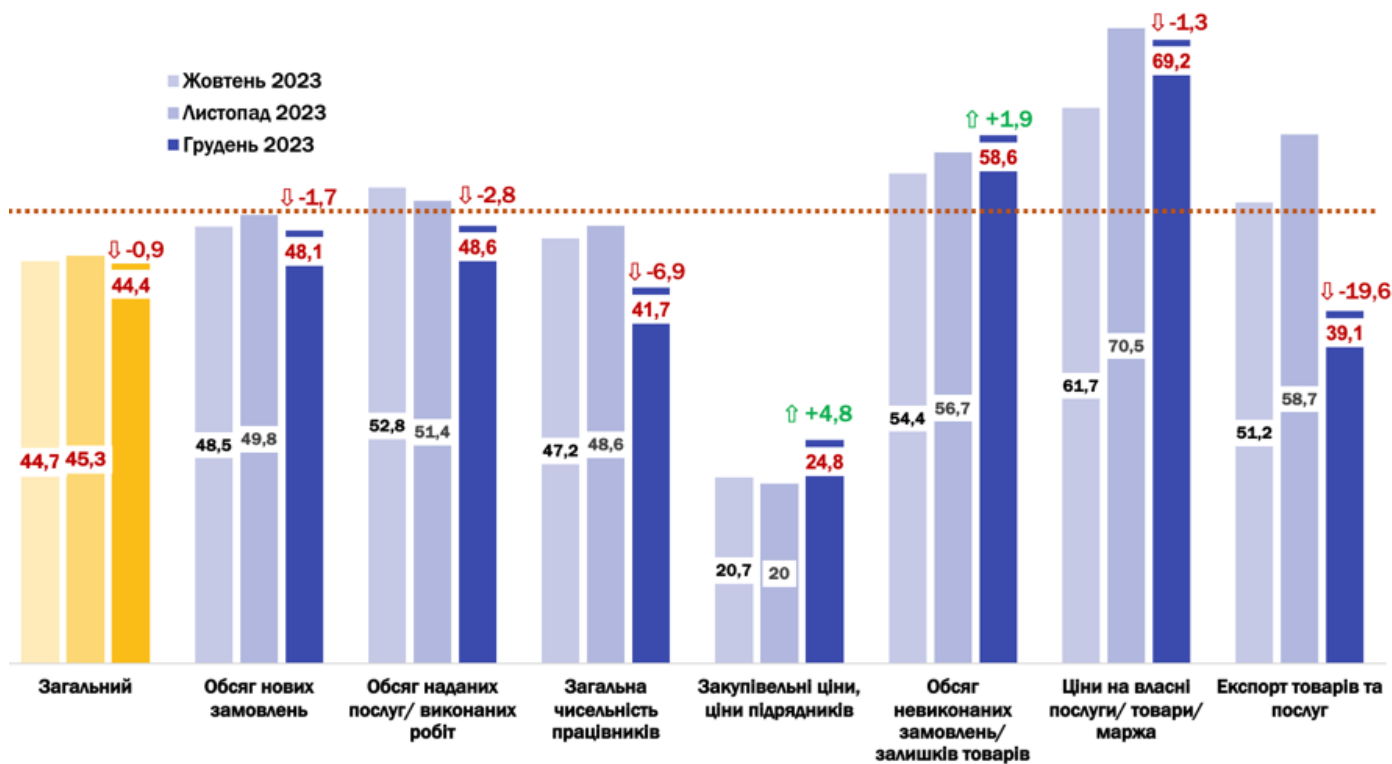


44,4 ↓ -0,9

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ ЗАГАЛЬНИЙ

- У грудні 2023 року загальний індекс Барометру бізнесу склав 44,4 ↓, що вказує на невелике падіння на 0,9 пункти в порівнянні з листопадом 2023 року.
- Погіршення очікується за всіма показниками, особливо значно – знизиться експорт товарів та послуг (↓ -19,6 пунктів).
- Загальна чисельність працівників буде зменшуватися, водночас бізнес очікує на деяке зменшення цін підприємців та обсягів невиконаних замовлень/ залишків товарів у порівнянні з попереднім місяцем.

Індекси Барометру бізнесу за показниками
у грудні 2023 року в порівнянні з листопадом 2023 року



Показники-дестимулятори, при розрахунку індексів Барометру бізнесу розглядаються в протилежному значенні



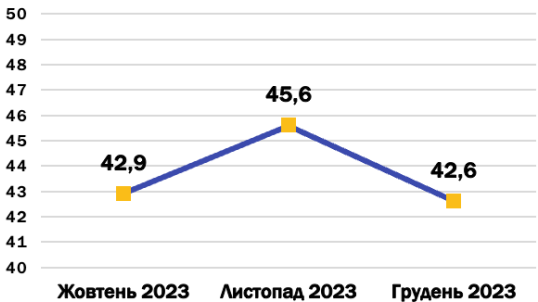
Показники надають додатковий погляд на умови ринку. При розрахунку Барометру бізнесу не враховуються



ВИРОБНИЦТВО

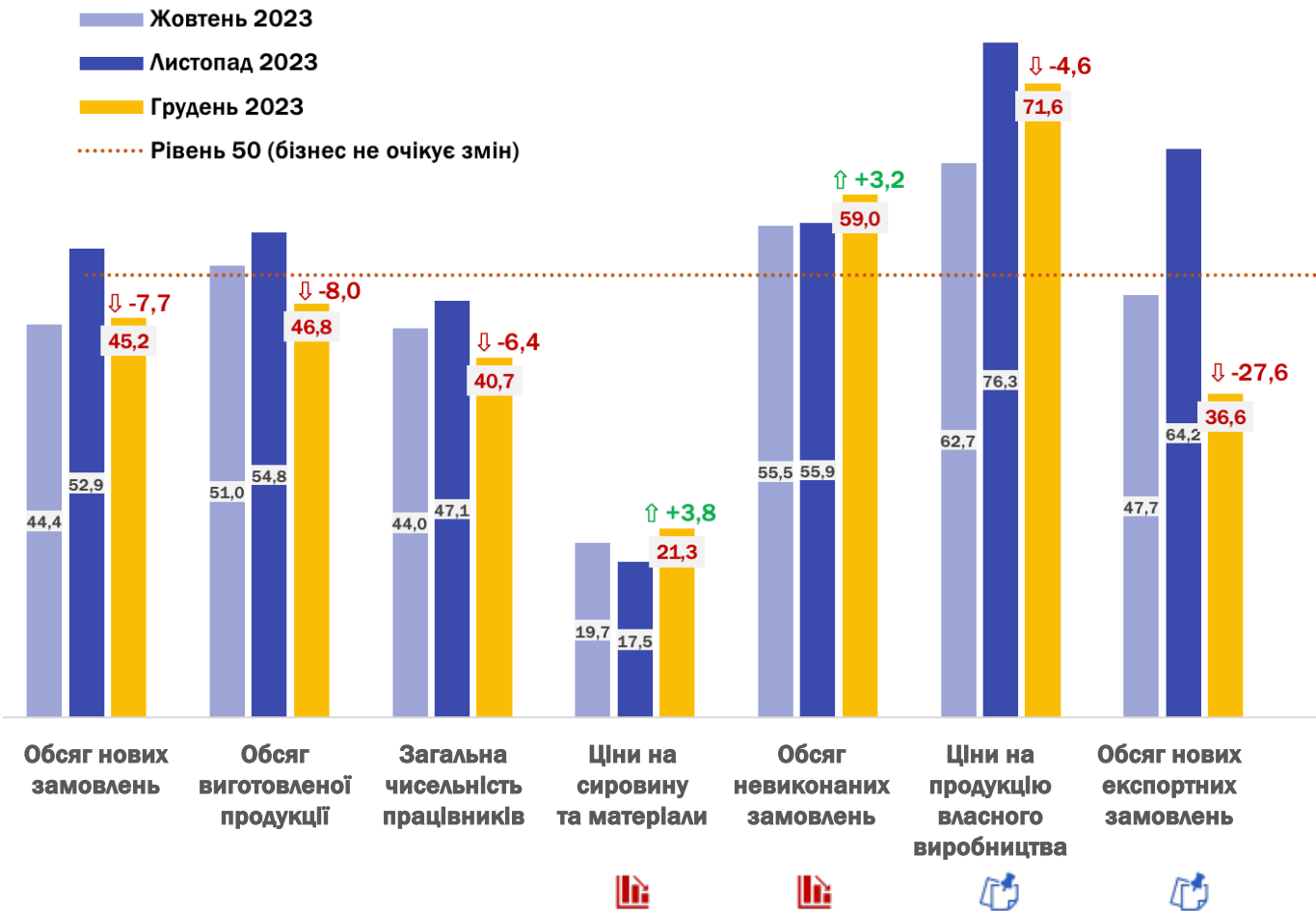


Барометр сектору виробництва



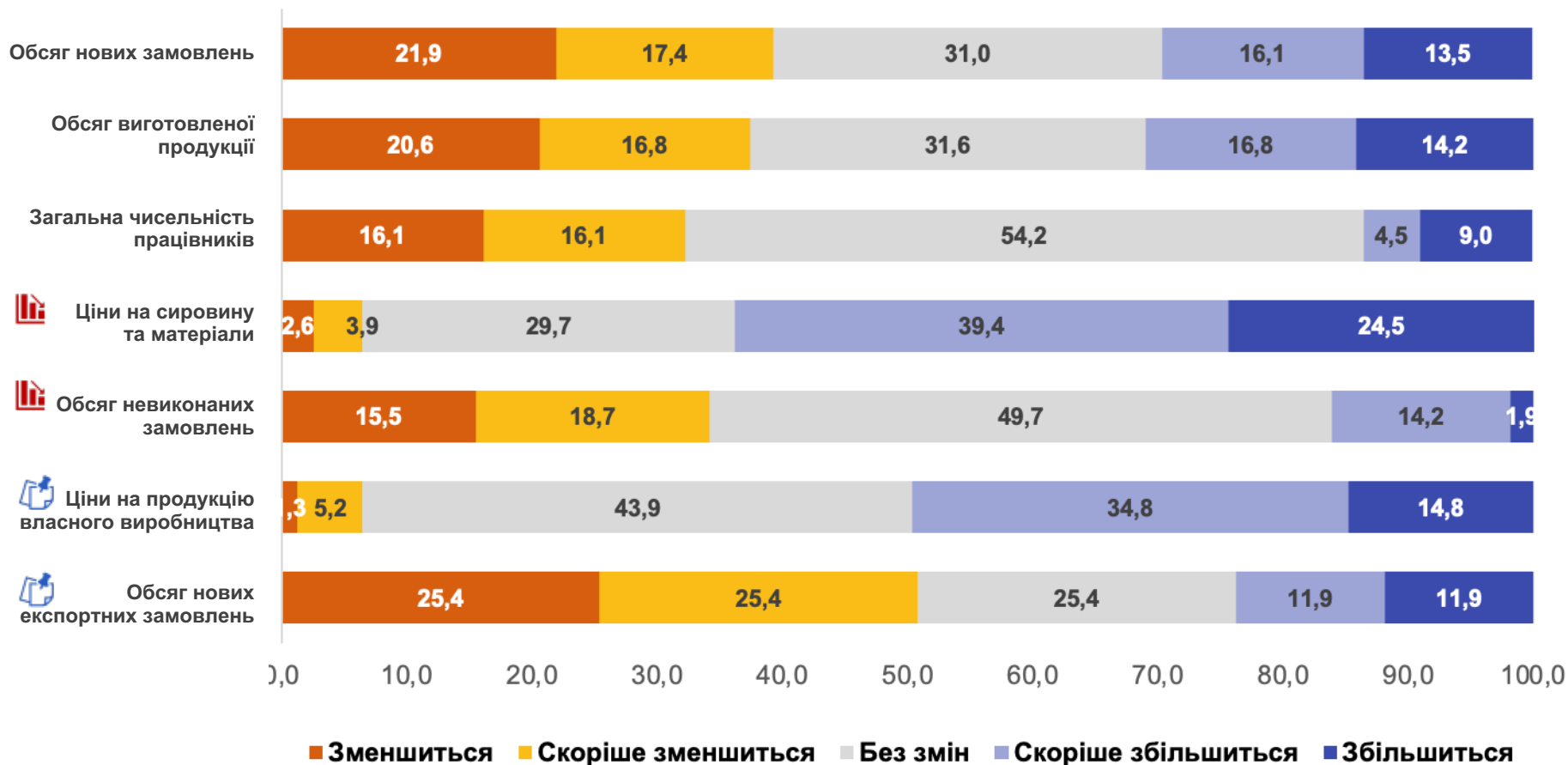
- У порівнянні з листопадом 2023 року, в грудні 2023 року виробничі підприємства зазнають погіршення за всіма показниками.
- Особливо суттєво відчувається падіння експорту (зниження показника на 27,6 пунктів у порівнянні з листопадом 2023 року).
- Очікується зменшення цін на сировину та матеріали, обсяги невиконаних замовлень також дещо зменшаться.

Очікування бізнесу сектору виробництва у грудні 2023 року в порівнянні з листопадом 2023 року





Очікування бізнесу сектору виробництва у грудні 2023 року, розподіл відповідей у відсотках

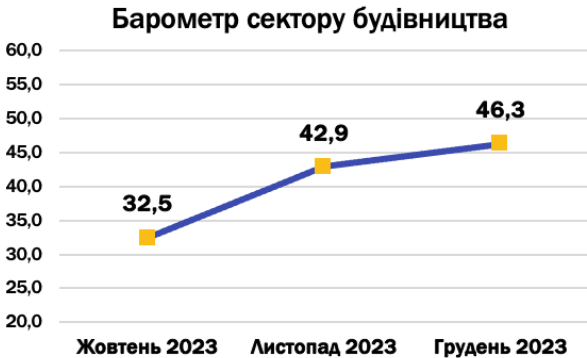


БУДІВНИЦТВО

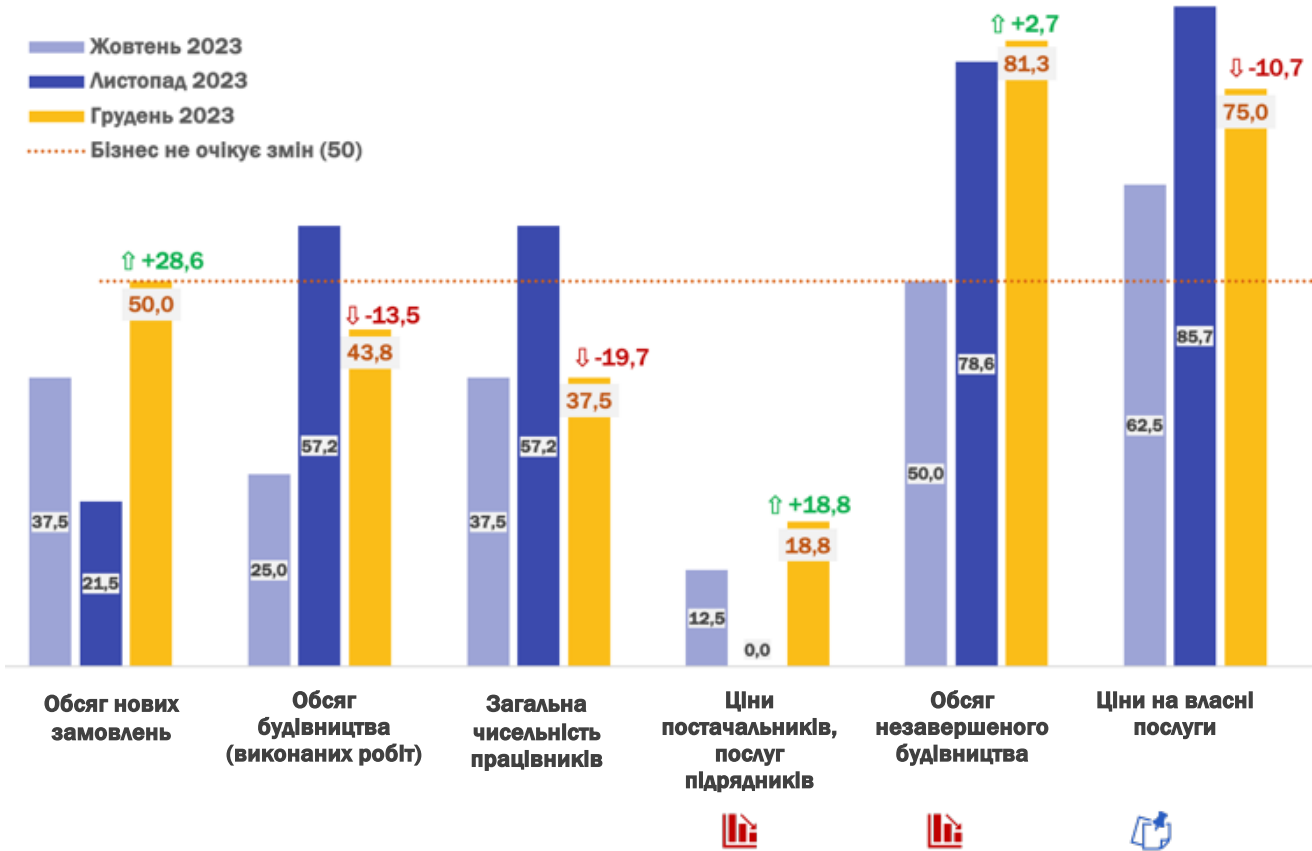


46,3^{↑+3,4}

Очікування бізнесу сектору будівництва у грудні 2023 року
в порівнянні з листопадом 2023 року

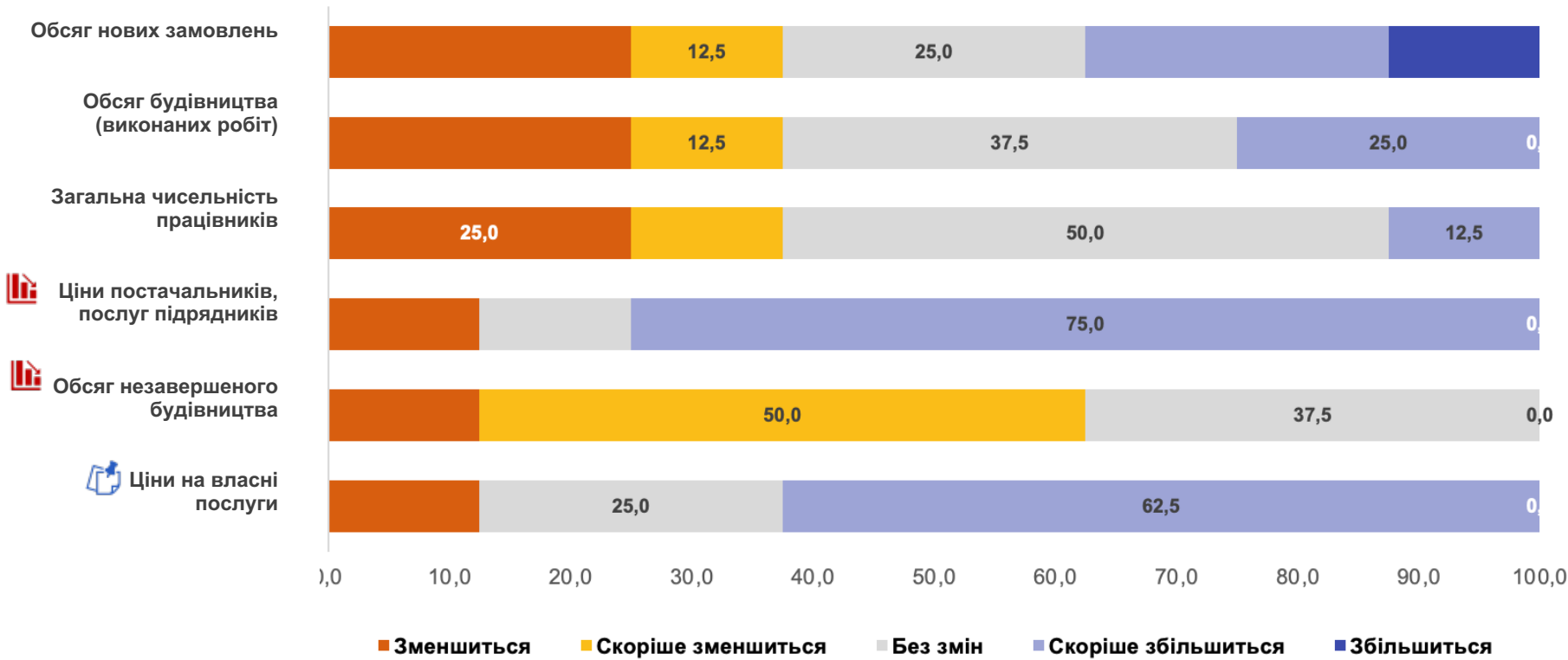


- У порівнянні з листопадом 2023 року, в грудні 2023 року, будівельний сектор передбачає покращення ситуації (+3,4 пункти)
- Позитивні тенденції очікуються за обсягами нових замовлень (+28,6 пункти)
- Очікується значне падіння обсягів виконаних робіт, чисельності працівників та цін на власні послуги.
- На +18,8 пунктів зростають очікування щодо змін цін постачальників та підрядників у сторону зменшення (у листопаді 100% респондентів очікували на зростання цін)

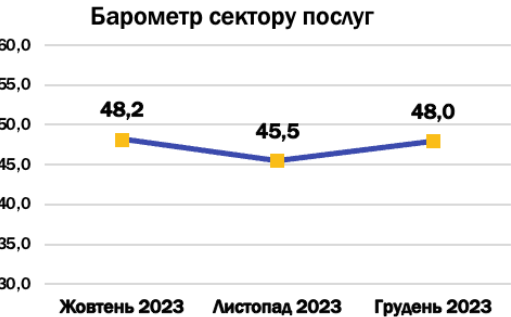




Очікування бізнесу сектору будівництва
у грудні 2023 року, розподіл відповідей у відсотках

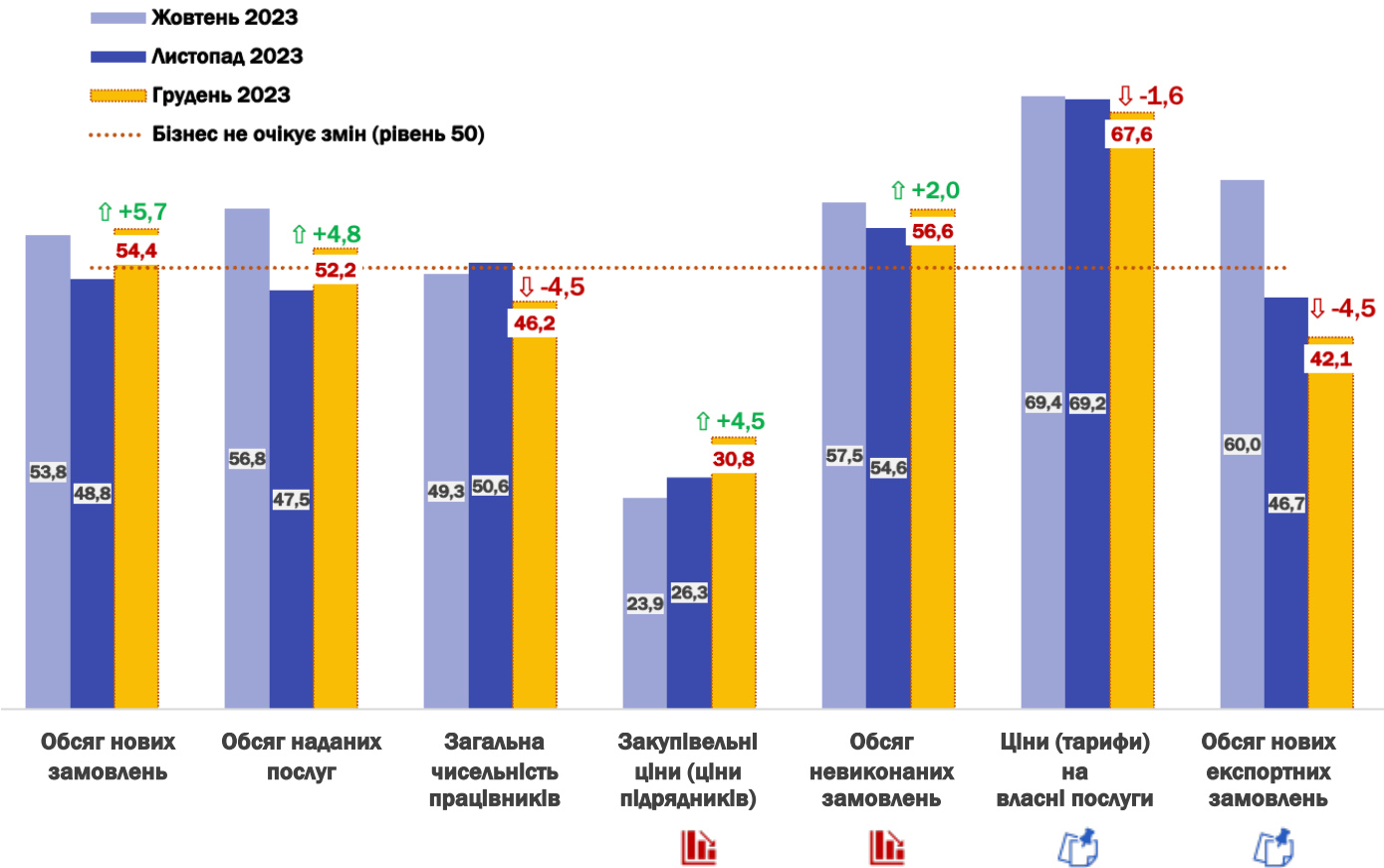


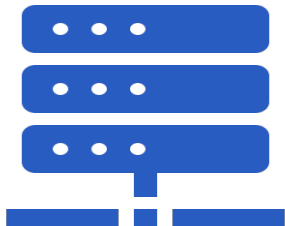
ПОСЛУГИ



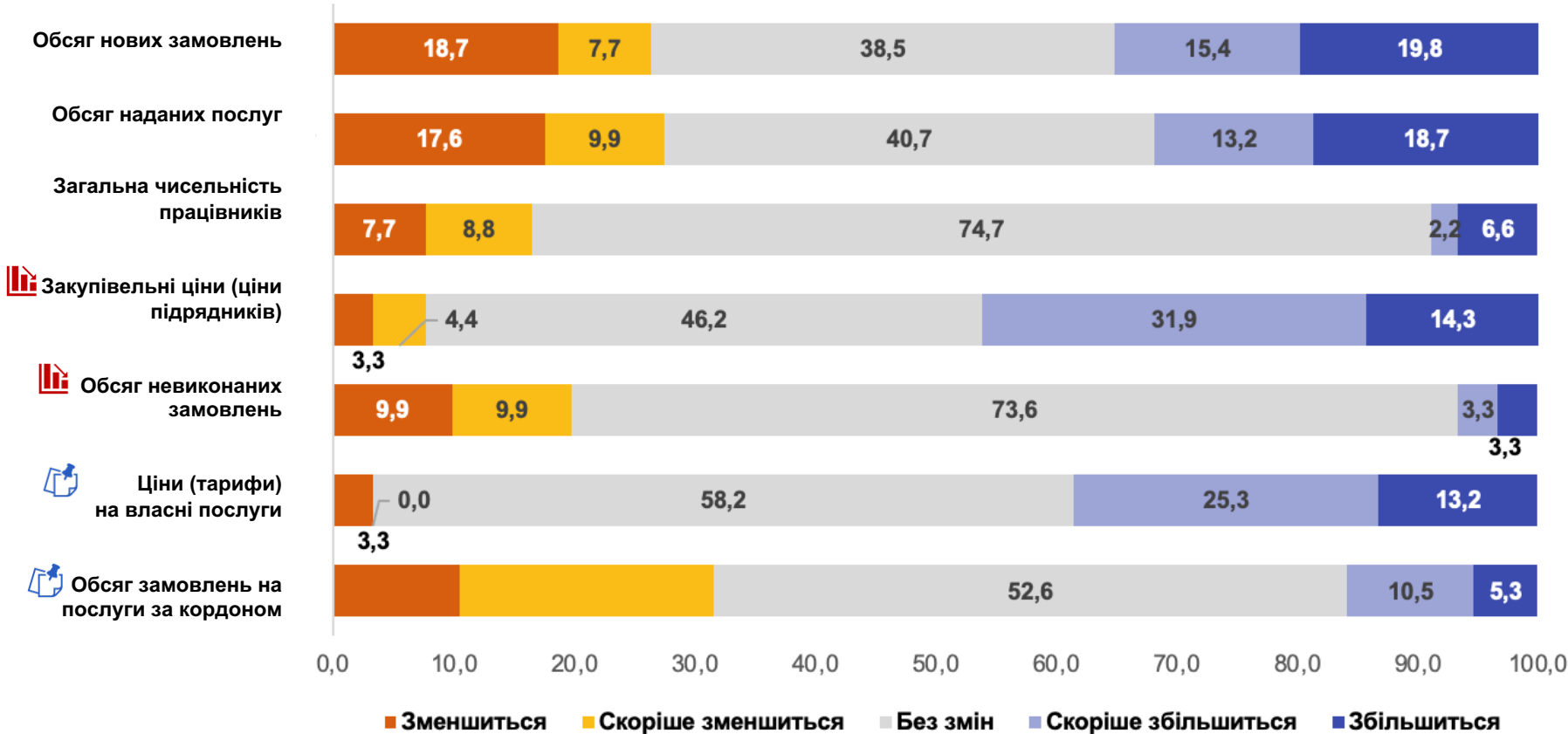
- Позитивні тенденції щодо обсягів нових замовлень, обсягів наданих послуг прогнозуються в грудні 2023 року в секторі послуг
- Керівники підприємств сектору відчують значне зменшення обсягів експортних замовлень та загальної чисельності працівників
- Зменшуватимуться ціни підрядників, ціни (тарифи) на власні послуги також незначно зменшуватимуться
- Обсяги невиконаних замовлень прогнозуються з тенденцією збільшення

Очікування бізнесу сектору послуг у грудні 2023 року в порівнянні з листопадом 2023 року

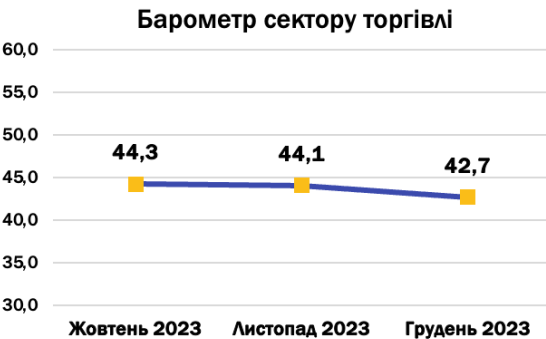




Очікування бізнесу сектору послуг
у грудні 2023 року, розподіл відповідей у відсотках

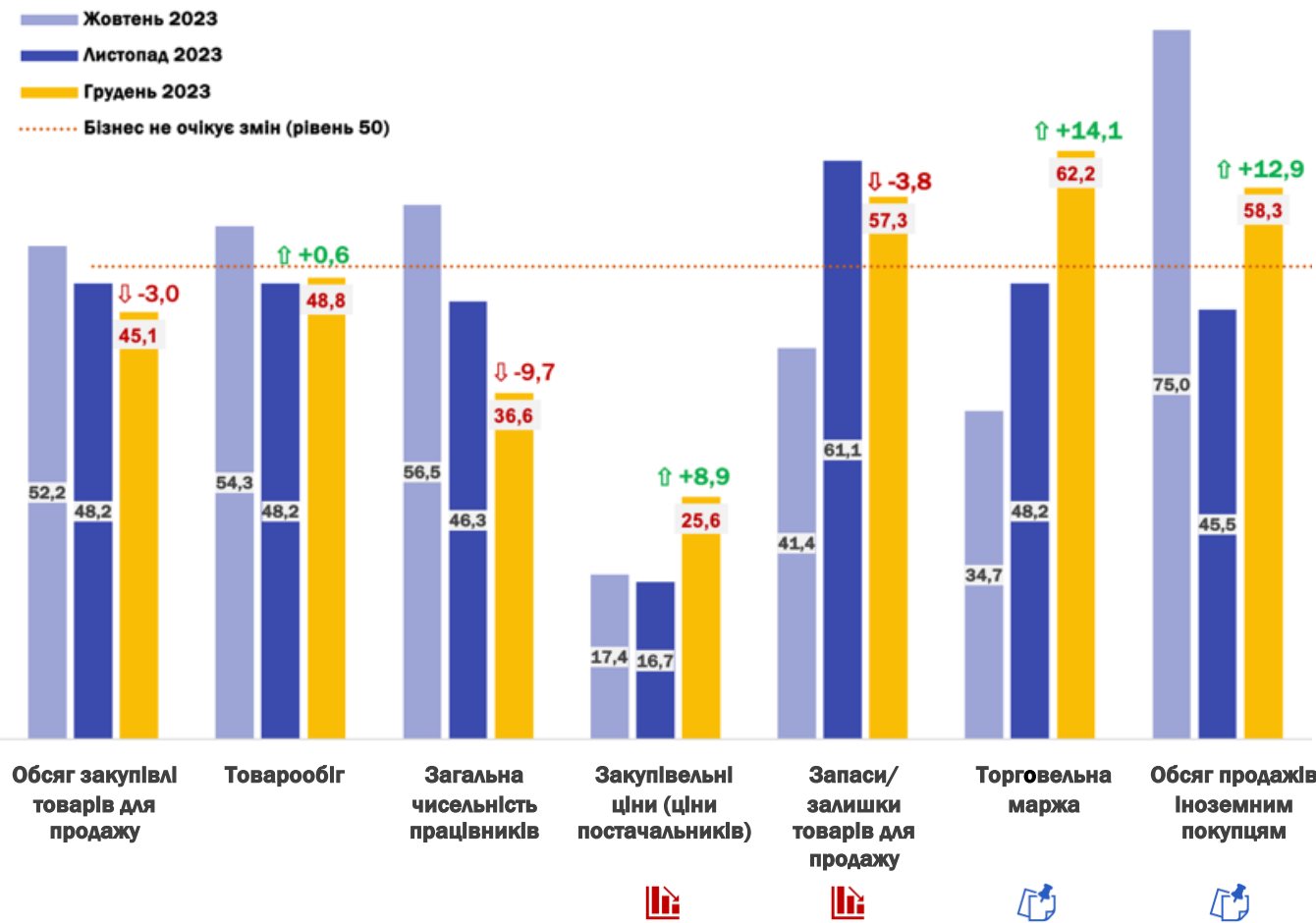


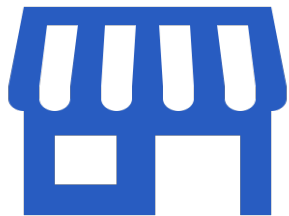
ТОРГІВЛЯ



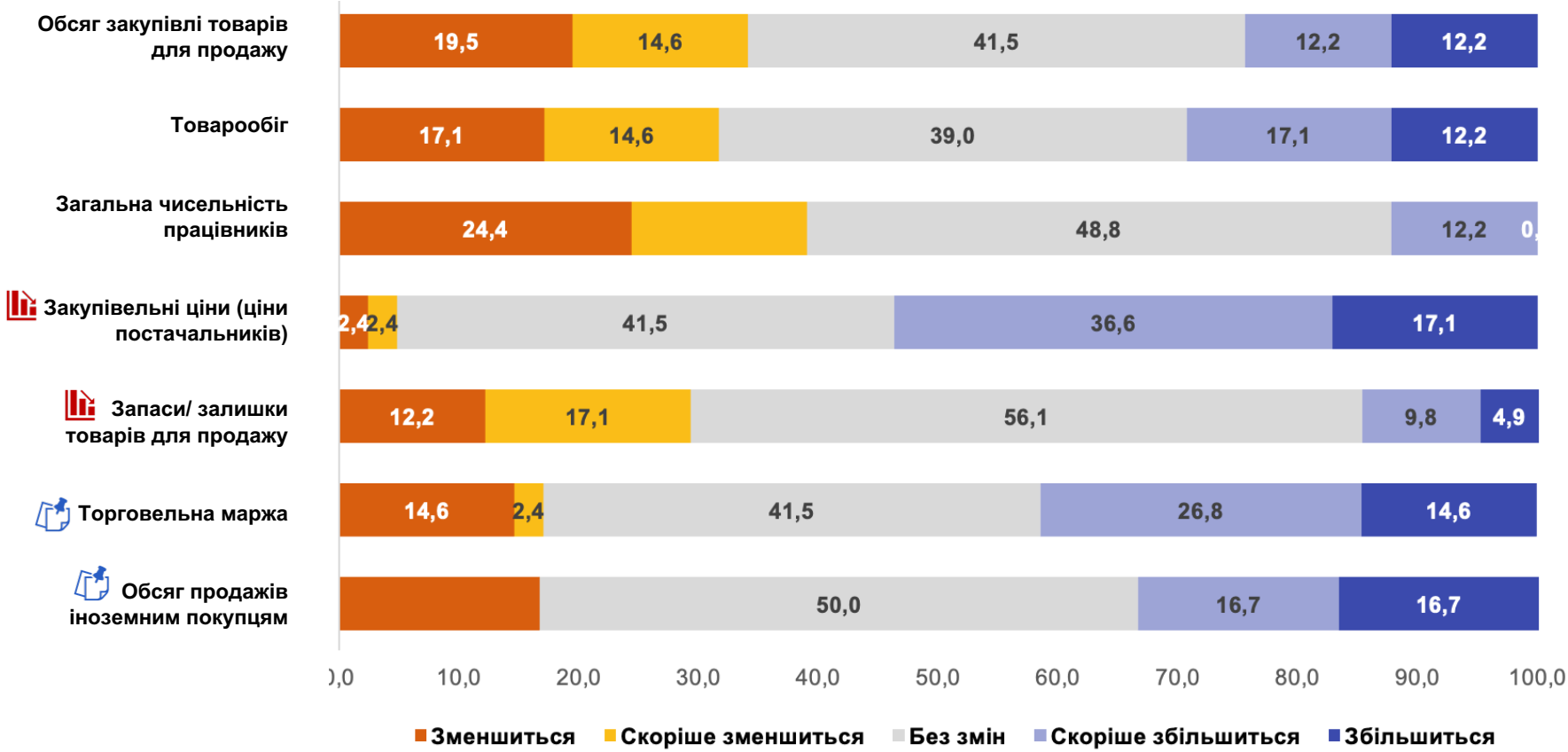
- Третій місяць поспіль не очікується позитивних змін в секторі торгівлі – загальний індекс сектору знизився на 1,4 пункти.
- Значне зменшення прогнозується за загальною чисельністю працівників (-9,7 пункти), очікується зменшення обсягів закупівлі товарів для продажу.
- Керівники сектору очікують на зростання експортних продажів та торговельної маржі).
- Очікується зміна закупівельних цін на +8,9 пункти, що є позитивною тенденцією в порівнянні з попереднім місяцем

Очікування бізнесу сектору торгівлі у грудні 2023 року в порівнянні з листопадом 2023 року





Очікування бізнесу сектору торгівлі
у грудні 2023 року, розподіл відповідей у відсотках





44,4 ↓-0,9

БАРОМЕТР БІЗНЕСУ
ЗАГАЛЬНИЙ

МІКРО
підприємства
(0-9 осіб)

43,0 ↓-2,1

МАЛІ
підприємства
(до 50 осіб)

41,2 ↓-4,1



ЕКСПОРТЕРИ

43,0 ↓-5,5

СЕРЕДНІ
підприємства
(до 250 осіб)

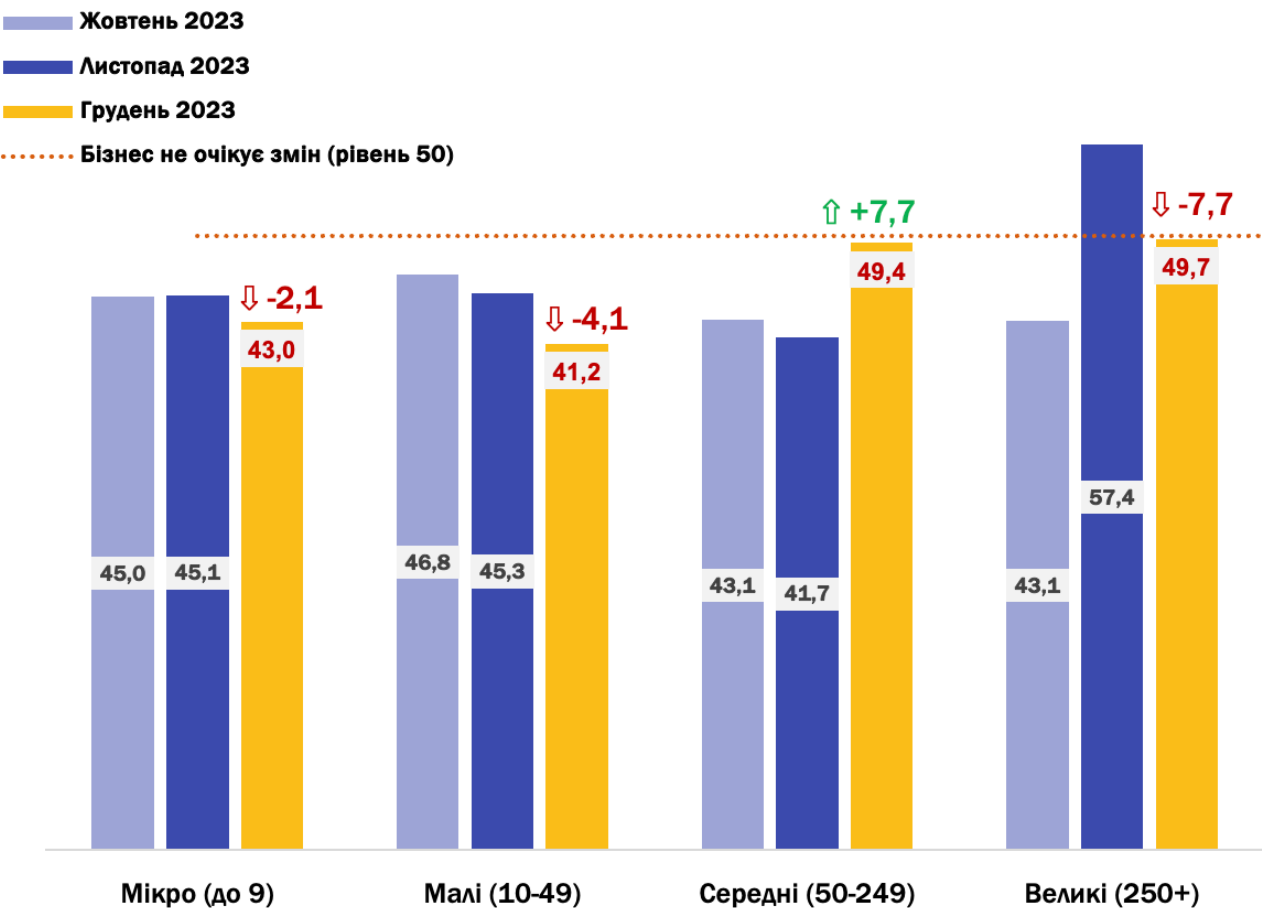
49,4 ↑+7,7

ВЕЛИКІ
підприємства
(250+ осіб)

49,7 ↓-7,7

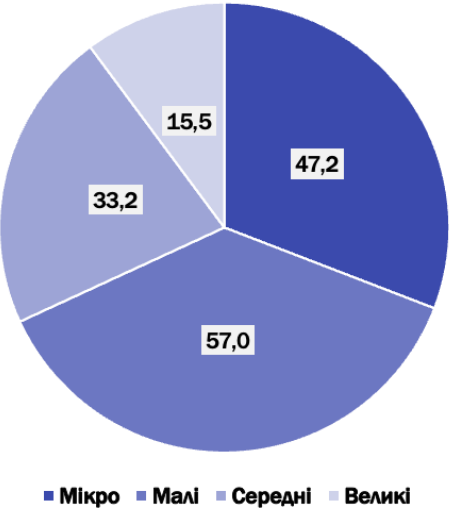
Очікування підприємств та підприємців залежно від розміру бізнесу (підприємств) у грудні 2023 року в порівнянні з листопадом 2023 року

- Більш негативні зміни у грудні 2023 року очікують великі, мікро та малі підприємства.
- Малі підприємства очікують на негативні зміни другий місяць поспіль - у грудні зниження індексу складає -4,1 пункти
- Деяко оптимістично відчують економічну ситуацію середні підприємства (у порівнянні з листопадом 2023 року Барометр бізнесу покращився на + 7,7 пункти)
- Великі підприємства на відміну від інших налаштовані на значні негативні зміни у грудні 2023 року (-7,7 пункти)

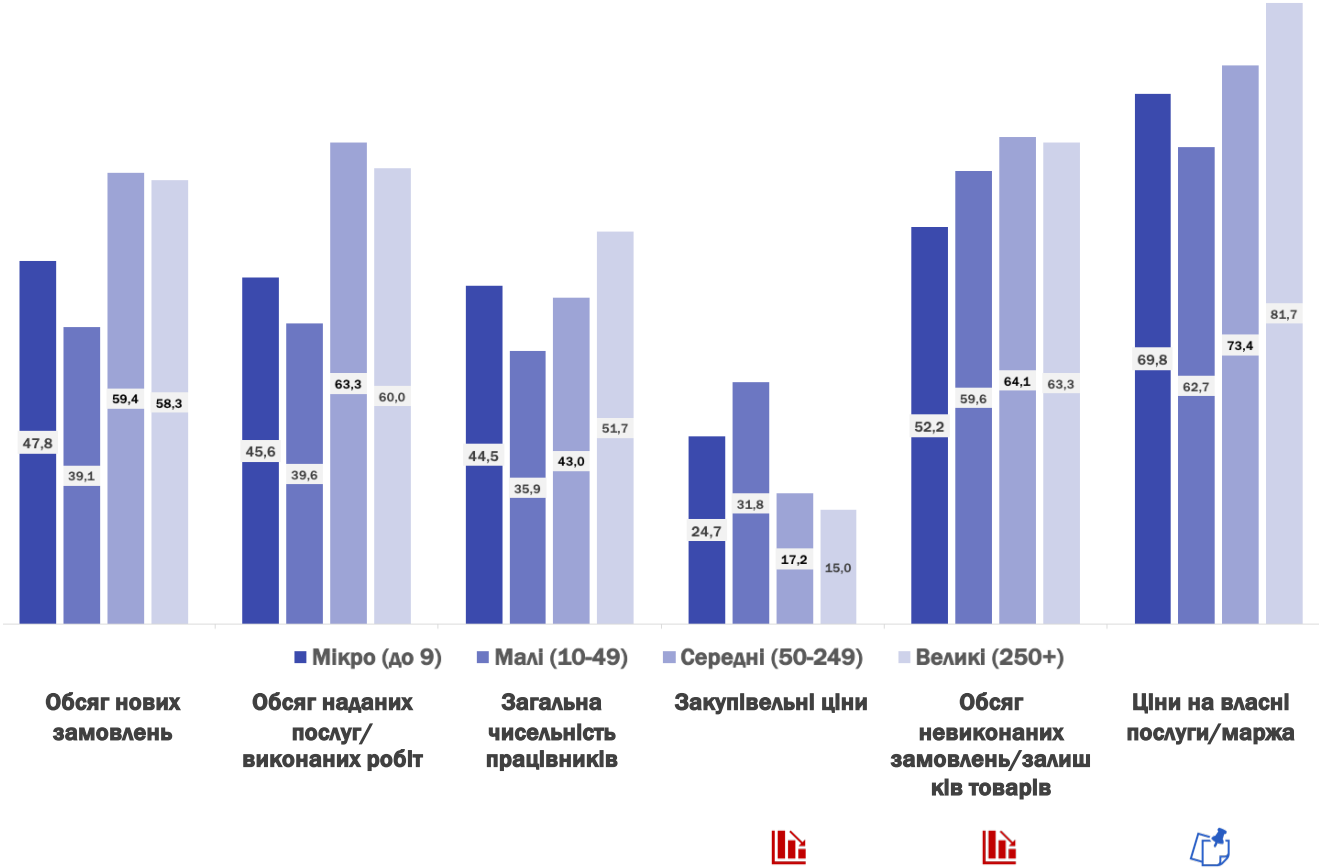




Розподіл підприємств - респондентів за розміром компанії, у відсотках

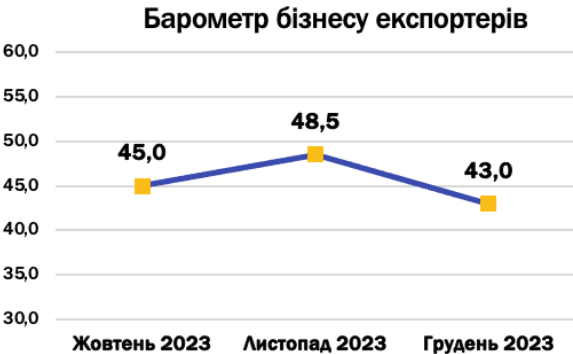


Підіндекси Барометру бізнесу за розміром підприємств (всі сектори) у грудні 2023 року





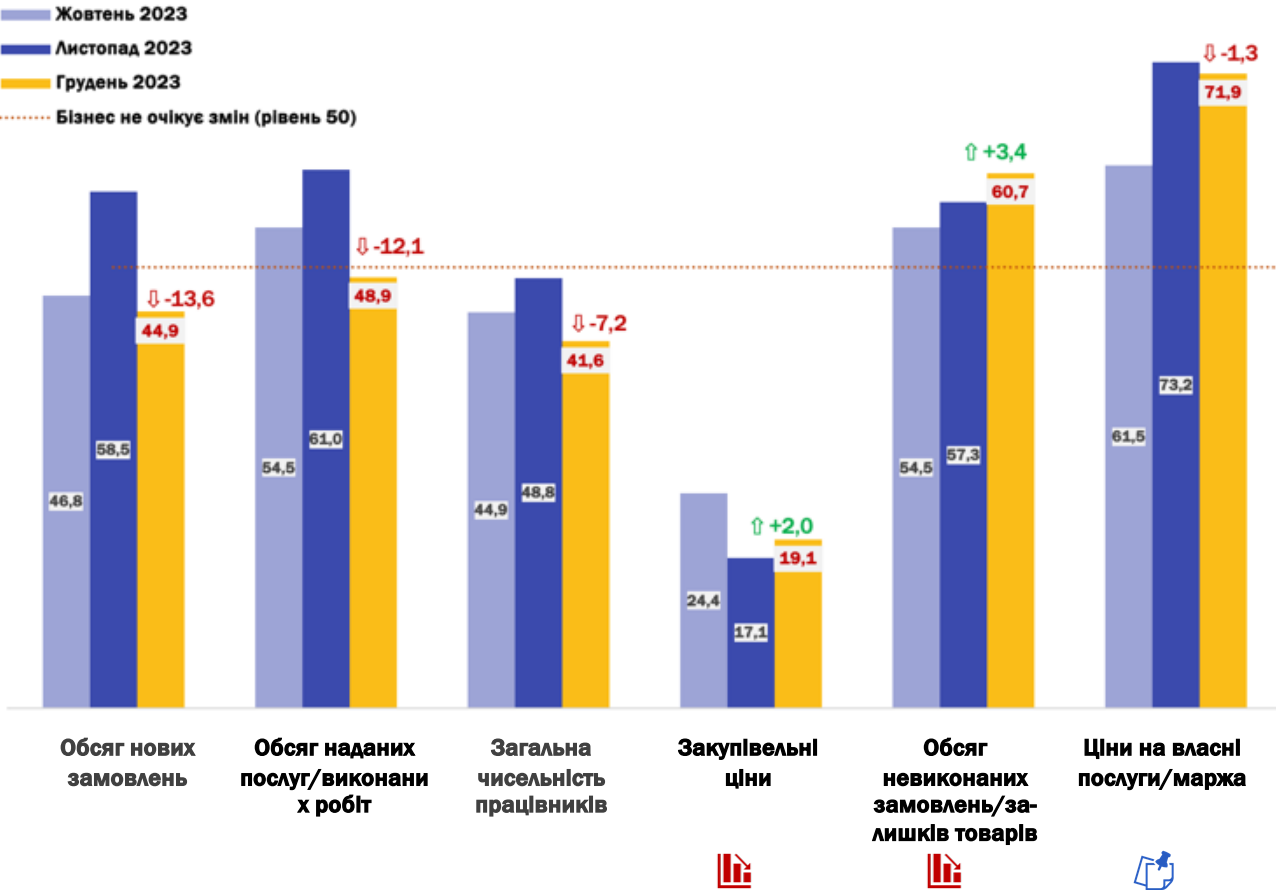
ЕКСПОРТЕРИ
30,2% респондентів



- Барометр бізнесу експортерів всіх трьох секторів має негативні прогнози, навіть гірші, ніж в жовтні місяці
- Експортери очікують на значні падіння обсягів нових та виконаних замовлень (зниження на 13,6 та 12,1 пункти у порівнянні з листопадом відповідно), чисельності працівників (зниження на 7,2 пункти).
- Очікується зменшення обсягів невиконаних замовлень (+3,4 пункти ↑).

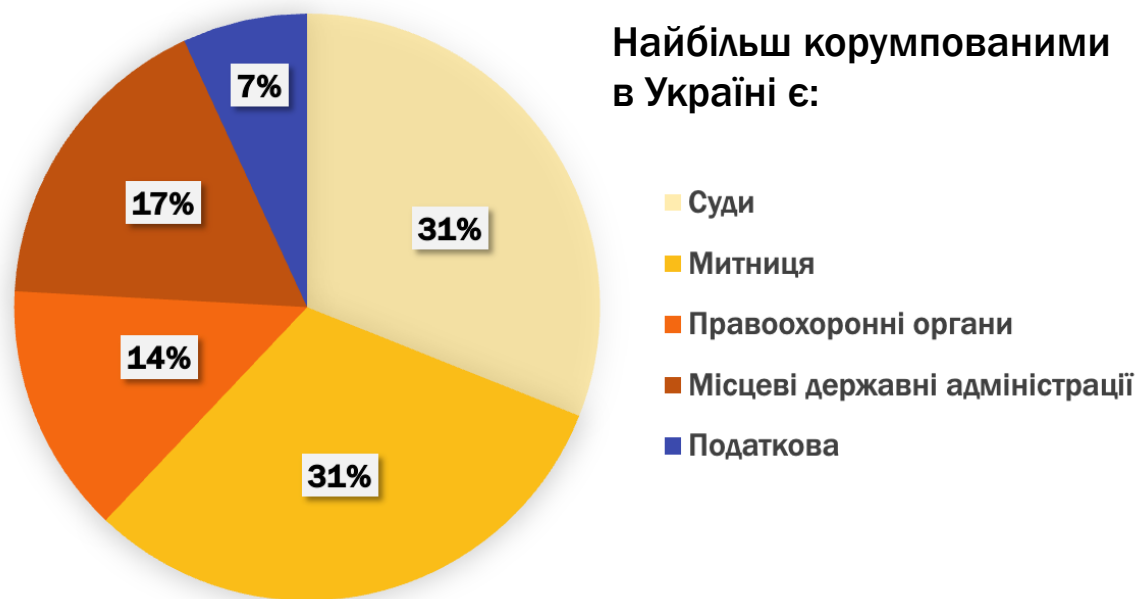
Очікування експортерів всіх секторів у грудні 2023 року
в порівнянні з листопадом 2023 року

Надає додатковий погляд на умови ринку, в Барометрі бізнесу не враховується



ГОСТРЕ ПИТАННЯ ЛИСТОПАДА 2023

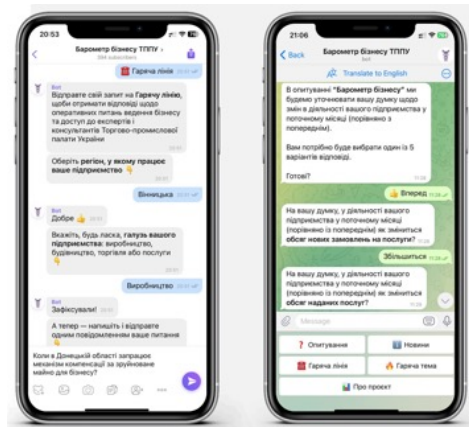
РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ





ЧАТ-БОТИ в VIBER та TELEGRAM

- Щомісячне регулярне опитування
- Гостре питання місяця
- Гаряча лінія системи ТПП в Україні



Барометр бізнесу від Торгово-промислової палати України – це бачення підприємств та підприємців, які є членами та партнерами Торгово-промислової палати України. Він відображає очікування щодо зміни бізнес-середовища в наступному місяці у порівнянні з попереднім.

Базується на опитуванні, яке враховує стан показників («підіндексів») діяльності респондентів 4-х секторів (виробництво, будівництво, торгівля, послуги). Барометр бізнесу адаптований до потреб членів та партнерів Торгово-промислової палати України. Особливістю Барометру бізнесу є включення спеціалізованих галузевих питань та аналіз стану експорту, що надає додатковий погляд на умови ринку.

Питання щодо:

- обсягу нових замовлень/закупівлі товару;
- обсягів виробництва/товарообігу;
- загальної чисельності працівників;
- закупівельних цін/ цін підрядників;
- обсягів невиконаних замовлень/ залишків товарів;
- цін на продукцію власного виробництва/ торговельної маржі*;
- експорту*.

* - додаткові питання, при розрахунку Барометру бізнесу не враховуються

МЕТОДОЛОГІЯ



Барометр бізнесу розраховується за методикою PMI (Purchasing Manager Index):

$$PMI = (P1 * 1) + (P2 * 0,5) + (P3 * 0)$$

де:

P1 = % відповідей, які повідомляють про покращення

P2 = % відповідей, у яких немає змін

P3 = % відповідей, що повідомляють про погіршення

- Значення **вище 50** означає зростання або розширення у секторі економіки порівняно з попереднім місяцем.
- Значення **менше 50** означає скорочення.
- Значення **50** вказує на те, що немає змін порівняно з попереднім місяцем.



Увага! Значення показників «**Закупівельні ціни**» та «**Обсяг невиконаних замовлень/ залишків товарів**» є дестимуляторами і при розрахунку розглядаються в протилежному значенні.

Для деталізації наданих відповідей використовується шкала 5-х вимірів (зменшиться – скоріше зменшиться – без змін – скоріше збільшиться – збільшиться).

Для розрахунку індикатору Барометр бізнесу застосовується 3-и виміри, відповіді за якими підсумовуються:

- зменшиться та скоріше зменшиться;
- без змін;
- скоріше збільшиться та збільшиться.

ЗА ПІДТРИМКИ



Виконавець:



ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА
ПАЛАТА УКРАЇНИ



Цю публікацію було створено Торгово-промисловою палатою України в рамках Проекту “Підтримка інклюзивного економічного розвитку в Україні шляхом узгодження експортної стратегії з регіональним розвитком і ЦСР”, що фінансується [урядом Німеччини](#) і реалізується німецькою федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit ([GIZ](#)) GmbH у співпраці з Програмою розвитку ООН (ПРООН) в Україні.

Думки, висновки чи рекомендації, викладені в цьому документі, належать авторам (авторкам) та упорядникам (упорядницям) і не обов’язково відображають погляди уряду Німеччини, GIZ, Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні або інших агенцій ООН.